

NADER ONDERZOEK GIERZWALUW EN
VLEERMUIZEN

OUDE VEST 4

TE BREDA

Ecologie

Rapportage nader onderzoek gierzwaluw en vleermuizen

Oude Vest 4 te Breda

Opdrachtgever	Rho adviseurs voor leefruimte Torenallee 20 5617 BC Eindhoven
Rapportnummer	11156.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	12 oktober 2020
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 010 - 7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	A. van Bennekom, BSc; C.C.M. Broeken
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	M.M.J. van der Aa, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	7
5.1	Gierzwaluw	7
5.2	Vleermuizen.....	10
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	11
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
	BIJLAGE 1 AFBEELDING AANGETROFFEN DODE VLEERMUIS	1
	BIJLAGE 2 TOELICHTING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING	2
	BIJLAGE 3 VERKLARENDE WOORDENLIJST	7

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rho adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Oude Vest 4 te Breda.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van renovatiewerkzaamheden bij een deel van de onderzoekslocatie en de sloop van een ander deel van de onderzoekslocatie.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in december 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 11156.001, dd 13 januari 2020).

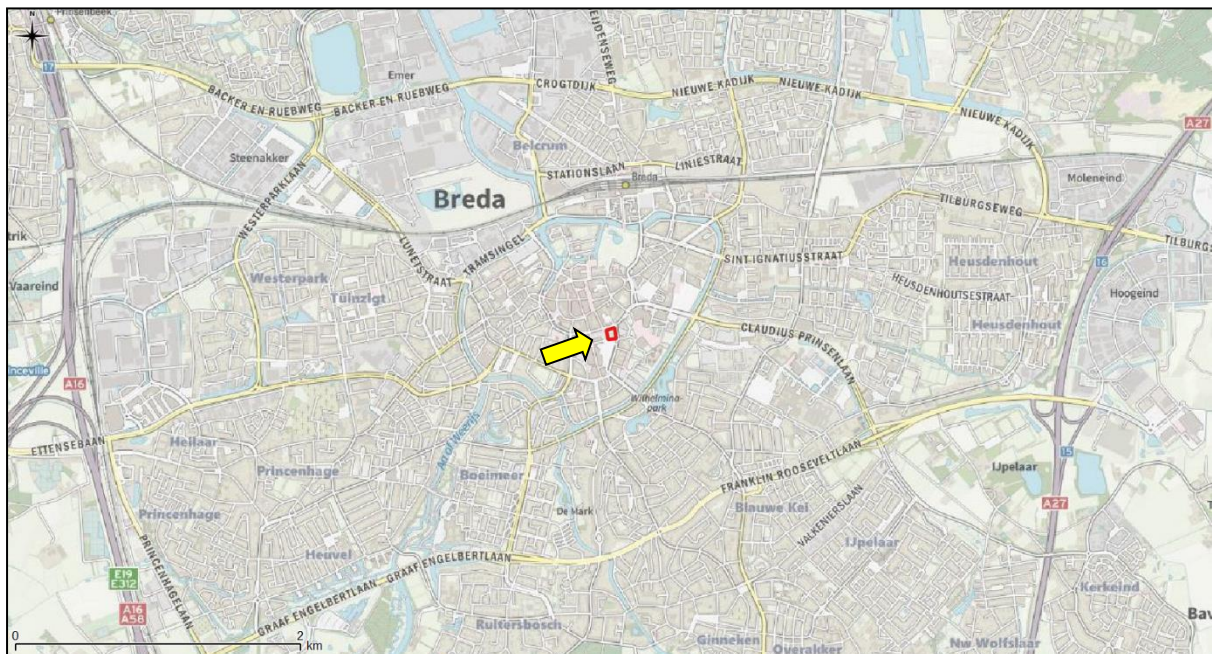
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 4.200 \text{ m}^2$) ligt aan de Oude Vest 4, circa 300 meter ten zuiden van de kern van Breda. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 112.81$, $Y = 399.854$.

Figuur 1. Topografische ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie was in het verleden het KPN gebouw, echter is de zendmast niet langer aanwezig. Het gebouw is opgetrokken uit baksteen en heeft een plat dak. De binnenplaats van het gebouw is geheel verhard. Aan de westzijde, noordzijde en oostzijde grenst de onderzoekslocatie aan winkels, kantoren en appartementen. Ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt een parkeerplaats.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving daarvan weergegeven.

Figuur 2. Luchtfoto ligging onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens om het zuidelijk en westelijk deel van het gebouw te slopen en nieuwbouw te realiseren. Er komen op de begane grond van het gebouw commerciële functies en horeca gelegenheden. De bouwlagen daarboven krijgen de bestemming appartementen. Momenteel staat het gebouw grotendeels leeg. De gevels aan de noord- en oostkant worden gerenoveerd.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming, ten aanzien van vleermuizen en gierzwaluwen op sommige punten meer informatie is benodigd:

- Om te kunnen bepalen of er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zijn bij de onderzoekslocatie. Deze soorten zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.
- Om de aan- of afwezigheid van nestlocatie van gierzwaluwen vast te stellen.

In tabel I staan de resultaten van de quickscan. Er is toen onderzocht voor welke soortgroepen de onderzoekslocatie geschikt is.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar gierzwaluw

Soortgroep		Geschied habitat	Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	nader onderzoek naar verblijfplaatsen gebouwbewonende vleermuizen
	foerageergebied	nee	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van verschillende muizensoorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		3,5 km	mogelijk	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek naar stikstofdepositie
Natuurnetwerk Nederland		350 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar *gierzwaluw* zijn tussen 1 juni en 15 juli drie veldbezoeken (8, 25 juni en 9 juli) uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument (BIJ12, versie juni 2017). De veldbezoeken vonden plaats gedurende de avondschemering, tussen twee uur voor zonsondergang en zonsondergang. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de gierzwaluw (BIJ12, versie juni 2017).

Bij de onderzoeksrondes waarbij aansluitend onderzoek plaats vond naar vleermuizen (8 juni en 9 juli, is ook gelet op eventuele activiteit van gierzwaluwen na zonsondergang. Bij de onderzoeksrondes waar uitsluitend onderzoek werd gedaan naar gierzwaluw is het onderzoek pas afgerond op het moment dat na zonsondergang tenminste 5 minuten geen gierzwaluwen meer in de lucht zijn waargenomen.

Vleermuizen

Voor het onderzoek naar *vleermuizen* zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd (8 juni, 9 en 21 juli, 27 augustus en 17 september). De veldbezoeken zijn in de avonduren en ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleer-

muisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totaal aantal uitgevoerde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie. Verwacht wordt dat met vijf bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson M500-384). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Tabel II bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel II. Onderzoeksinspanning per soortgroep

soortgroep		april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	
vleermuizen	tijdstip	-		2 x avond		1 x ochtend	2 x avond		-
	datum			8 juni 2020 en 9 juli 2020		21 juli 2020	27 augustus en 17 september 2020		
	functie			Kraam-,zomerverblijf		zomerverblijf	paar/baltsverblijf		
gierzwaluw	tijdstip	-			3 x avond		-		
	datum				8 en 25 juni en 9 juli 2020				
	functie				nestlocaties				

Tabel III geeft een overzicht van de tijden en weersomstandigheden behorend bij de uitgevoerde veldbezoeken. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gierzwaluwen en vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag, anders dan een lichte motregen. De weersomstandigheden voldoen hierbij aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek.

Tabel III. Omstandigheden aanvullende onderzoeken vleermuizen

Soort	Datum	Tijd	Zonsondergang / opkomst	Temperatuur	Weersomstandigheden
Gierzwaluw (Combironde)	8 juni 2020	19:50 - 22:00	21:59 (↓)	14 °C	Vrijwel geheel bewolkt, droog, matige windkracht (3,5 m/s)
Vleermuizen (Combironde)	8 juni 2020	21:59 - 00:00	21:59 (↓)	14 °C	Vrijwel geheel bewolkt, droog, matige windkracht (3,5 m/s)
Gierzwaluw	25 juni 2020	20:00 - 22:10	22:06 (↓)	24 °C	Onbewolkt, droog, matige windkracht (3,5 m/s)
Gierzwaluw (Combironde)	9 juli 2020	20:00 - 22:00	22:00 (↓)	23 °C	Geheel bewolkt, droog, matige windkracht (3,5 m/s)
Vleermuizen (Combironde)	9 juli 2020	22:00 - 00:00	22:00 (↓)	23 °C	Geheel bewolkt, droog, matige windkracht (3,5 m/s)
Vleermuizen	21 juli 2020	03:30 - 05:50	05:48 (↑)	24 °C	Licht bewolkt, droog, zwakke windkracht (2,7 m/s)
Vleermuizen	27 augustus 2020	21:00 - 23:45	20:39 (↓)	22 °C	Geheel bewolkt, droog, zwakke windkracht (2,7 m/s)
Vleermuizen	17 september 2020	20:20 - 23:00	19:51 (↓)	19 °C	Licht bewolkt, droog, matige windkracht (4,4 m/s)

Er is bij elk veldbezoek ter plaatse gekeken of de weersomstandigheden gunstig zijn. Ook is er gebruik gemaakt van weersgegevens gemeten door het dichtstbijzijnde weerstation, zoals deze opgeslagen zijn volgens <https://www.knmi.nl>

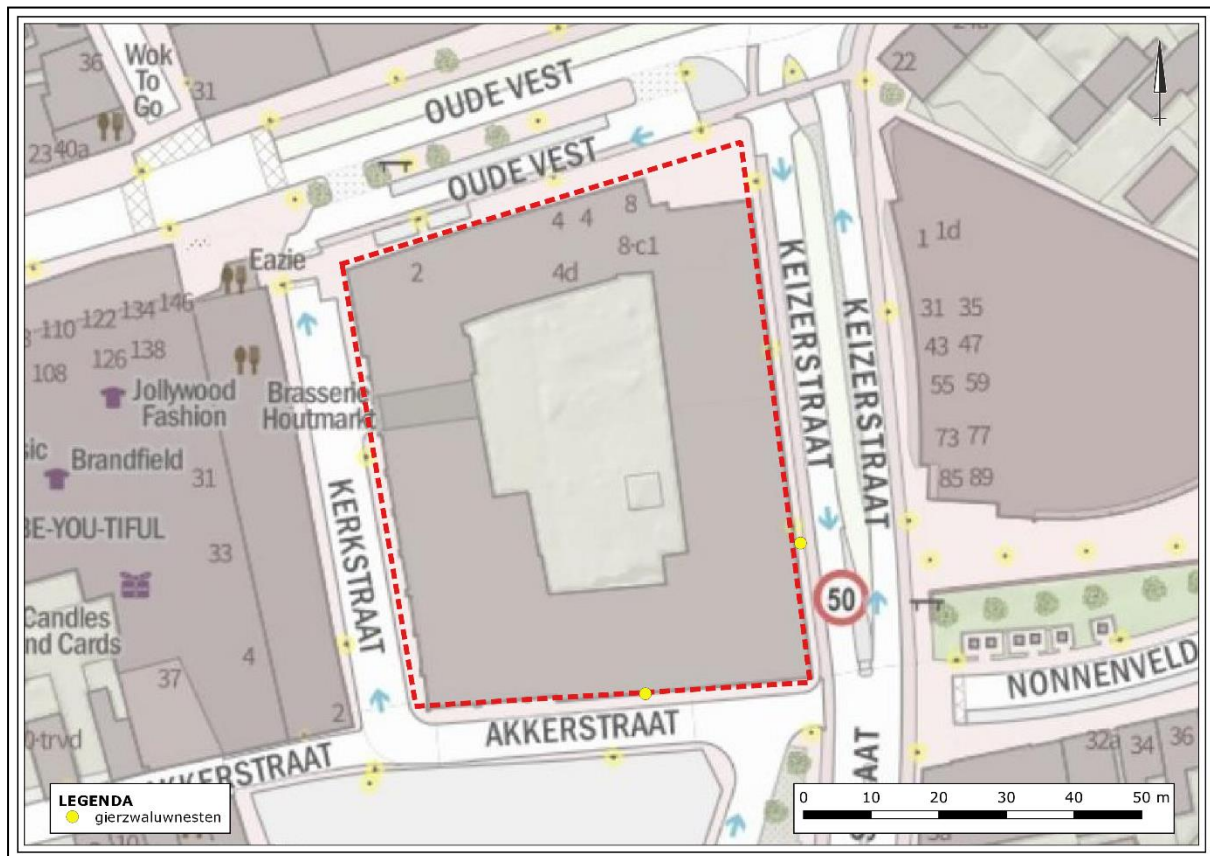
5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Gierzwaluw

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Bij alle onderzoeksrondes is gierzwaluwactiviteit vastgesteld op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Er zijn steeds 10 tot 15 gierzwaluwen in de lucht waargenomen en enkele invliegende gierzwaluwen. In het onderzoeksgebied zijn twee nestlocaties vastgesteld van gierzwaluwen. Hiermee kan met zekerheid geconcludeerd worden dat de onderzoekslocatie gebruikt wordt door gierzwaluwen.

In figuur 3 zijn de locaties van de nesten van de gierzwaluwen in het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 3. Nestlocaties (geel) van de gierzwaluw binnen de onderzoekslocatie in het inventarisatie seizoen 2020.

Een nestlocatie is waargenomen bij de Keizerstraat. Op 8 juni is daar om 21:04 uur één invliegende gierzwaluw waargenomen. De nestlocatie zit net onder de dakrand links van de regenpijp. Hier zit een grote scheur waar de gierzwaluw invloog. In figuur 4 is de locatie ten opzichte van het gebouw weergegeven en in figuur 5 is de nestlocatie nauwkeuriger aangegeven.

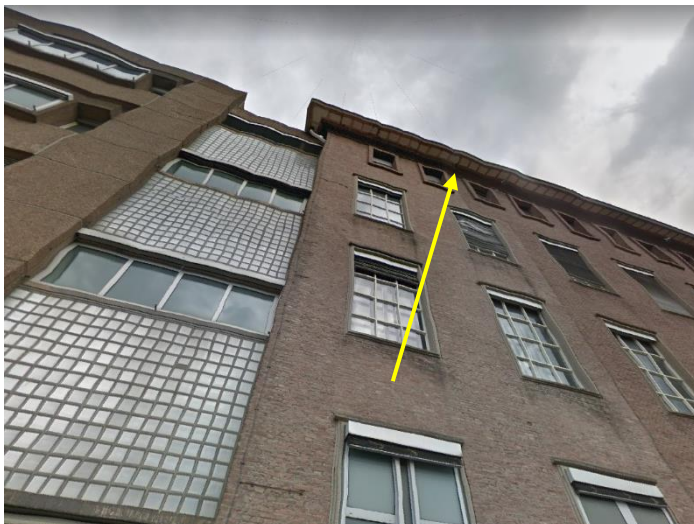

Figuur 4. Nestlocatie gierzwaluw aan de Keizerstraat, binnen de onderzoekslocatie

Figuur 5. Nestlocatie gierzwaluw Keizerstraat onder de dakgoot

De andere nestlocatie is waargenomen op 25 juni, aan de Akkerstraat. Er is om 20:15 één invliegende gierzwaluw waargenomen. De nestlocatie zit in de dakrand tussen het tweede en derde raam van links. Ook hier gaat het om een scheur in de dakrand waar de gierzwaluw invloog. In figuur 6 is de nestlocatie ten opzichte van het gebouw weergegeven en in figuur 7 is de locatie te zien waar het nest zich bevind.

Figuur 6. Nestlocatie gierzwaluw Akkerstraat, binnen de onderzoekslocatie

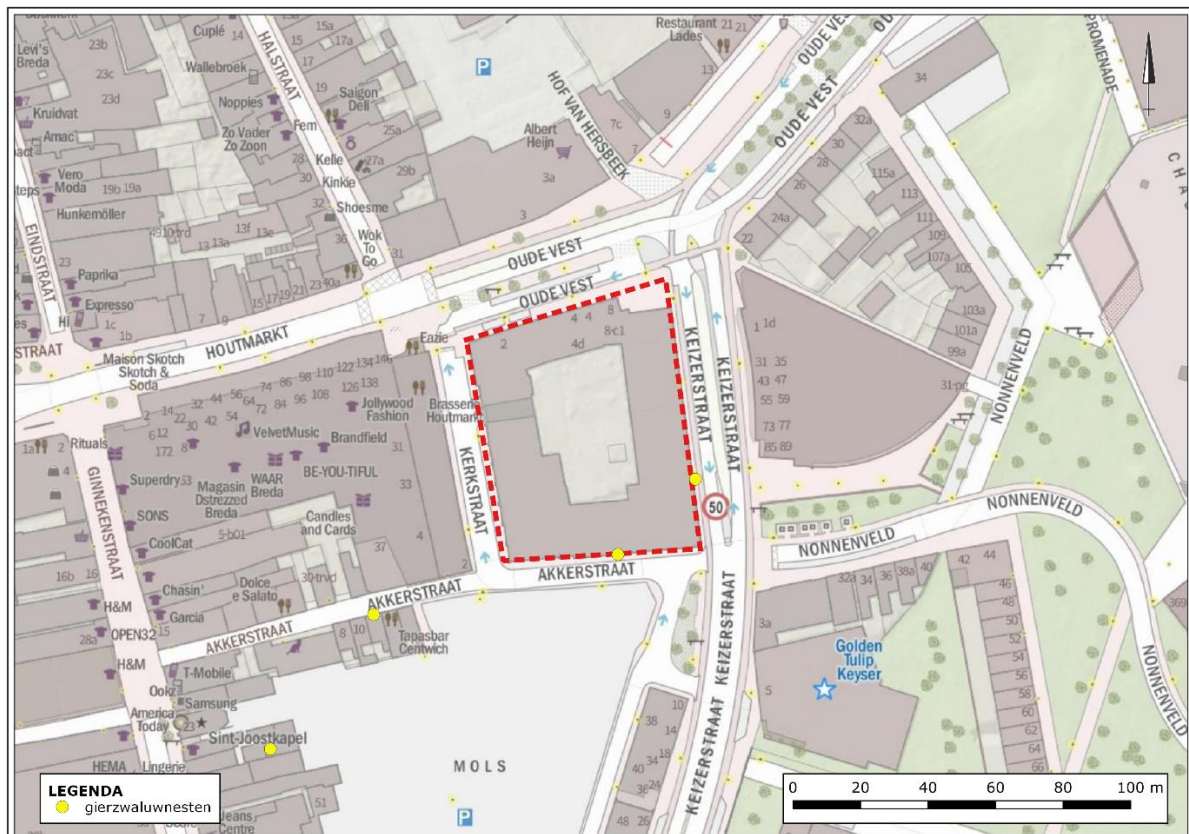

Figuur 7. Nestlocatie gierzwaluw nestlocatie Akkerstraat in dakrand

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de verblijfplaatsen vastgesteld op de onderzoekslocatie, zijn ook verblijfplaatsen vastgesteld in de omgeving van de onderzoekslocatie. Op 8 juni zijn bij Akkerstraat 12 twee invliegende gierzwaluwen waargenomen. Op 9 juli zijn hier in totaal 3 invliegende gierzwaluwen waargenomen. Deze vlogen allen in onder de dakrand, rechtsboven de deur. Bij de Ginnekenstraat 33 zijn op 9 juli twee invliegende gierzwaluwen waargenomen. De vlogen in aan de kopgevel, links en rechts van de middelste kantpan.

In figuur 8 zijn alle waargenomen nestlocaties van de gierzwaluwen weergegeven.

Figuur 8. Verblijfplaatsen (geel) gierzwaluwen binnen (2) en buiten (2) de onderzoekslocatie in het inventarisatie seizoen 2020

Conclusie

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de onderzoekslocatie functioneert als verblijfplaats voor gierzwaluwen. Deze verblijfplaatsen zullen door de voorgenomen ingreep verloren gaan en zijn daarmee ontheffingsplichtig. Ten aanzien van deze verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie wordt aangeraden buiten het broedseizoen te werken.

5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Tijdens de eerste twee avondbezoeken in de **zomer- en kraamperiode** (8 juni en 9 juli) zijn geen aantikkende of in- en uitvliegende gebouwbezonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis of laatvlieger) waargenomen.

Tijdens het derde veldbezoek (ochtendronde) in de **zomerperiode** (21 juli) zijn geen aantikkende of in- en uitvliegende gebouwbezonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis of laatvlieger) waargenomen.

Tijdens de laatste twee bezoeken in de **paarperiode** (27 augustus en 17 september) zijn wederom geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Tijdens een onderzoeksrondte op 17 september is in het trappenhuis van de onderzoekslocatie een dode gewone dwergvleermuis aangetroffen. In combinatie met weinig vleermuisactiviteit en geen vastgestelde verblijfslocaties voor vleermuizen, betreft dit een incident. In bijlage 1, figuur 1 is de aangetroffen dode vleermuis afgebeeld.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Buiten de onderzoekslocatie zijn geen aantikkende of in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen. De onderzoeksinspanning heeft zich echter niet geconcentreerd op de overige bebouwing in de omgeving van de onderzoekslocatie, waardoor niet met voldoende zekerheid kan worden uitgesloten dat vleermuizen in de overige bebouwing zijn in en uitgevlogen. Vanwege de afstand tezamen met de aard van de geplande ingreep wordt niet verwacht dat vleermuizen in de omgeving hinder ondervinden aan de werkzaamheden.

Foeragerende/ passerende vleermuizen

Bij de onderzoeksrondes op 8 juni, 9 juli en 17 september één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen op de binnenplaats van de onderzoekslocatie. Op 8 juni en 9 juli was dit vlak na zonsondergang. Op 17 september ongeveer een half uur na zonsondergang. Bij de paarronde op 27 augustus werd één gewone dwergvleermuis met sociale roepjes waargenomen op de binnenplaats.

Op 21 juli is één passerende gewone dwergvleermuis waargenomen op de hoek van de Oude Vest en de Kerkstraat. Daarnaast zijn bij alle onderzoeksrondes foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de bommenrij bij het Nonnenveld ten oosten van de onderzoekslocatie. Hier is eenmaal ook een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen.

Door de geplande werkzaamheden zal het foerageergebied op de binnenplaats van de onderzoekslocatie verdwijnen. Dit foerageergebied wordt echter zeer weinig gebruikt en zal daarom geen verlies van essentieel foerageergebied betekenen. Elders in de omgeving is meer geschikt foerageergebied aanwezig zoals de bommenrij op het nonnenveld.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Alle gevels van de bebouwing kunnen dienen als een lijnvormig element van een vliegroute. Tijdens de veldbezoeken zijn langs de bebouwing of in de directe omgeving echter geen eenduidige vliegpatronen waargenomen, welke door meerdere individuen gevolgd worden. Verstoring van een vliegroute kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Gierzwaluw

De gierzwaluw is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen.

Bij de voorgenomen renovatie- en sloopwerkzaamheden worden de nestlocaties van de gierzwaluw verhinderd, hetgeen overtreding betreft van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.1 lid 2 betreft een verbod op het vernielen of beschadigen van nesten, of het wegnemen van de nesten. Voor de nestlocaties geldt dat deze zich binnen de invloedssfeer van de ingreep bevinden. Door het wegnemen van dakpannen en/of dakgoten kunnen de nestlocaties (tijdelijk) ongeschikt worden of worden vernield. Nesten zijn het gehele jaar beschermd, waardoor juridisch gezien sprake is van overtreding van het verbodsartikel. Er zijn daarom maatregelen nodig om de functionaliteit voor de soort op elk moment te behouden. De wet voorziet in een algemene bevoegdheid voor de bevoegde gezagen om onder voorwaarden een ontheffing te verlenen van het verbod.

Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt is er ook sprake van overtreding van artikel 3.1 lid 4 en 5.

Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Hierbij geldt dat het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Bij het verstoren van de gierzwaluwen, als gevolg van sloop en renovatie van de bebouwing is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht, echter het verjagen heeft niet tot doel om de staat van instandhouding negatief te beïnvloeden. De wet voorziet in een algemene bevoegdheid voor de bevoegde gezagen (provincie Noord-Brabant) om onder voorwaarden een ontheffing te verlenen van de verboden.

6.2 Gewone en ruige dwergvleermuis

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strikte bescherming. Vleermuizen zijn streng beschermd vanwege hun kwetsbaarheid. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn daarom sterk afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes), paarterritoria en de essentiële foerageergebieden bescherming genieten.

Op de onderzoekslocatie zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetoond. Hierdoor zullen de voorgenomen werkzaamheden naar verwachting geen beschermde verblijfplaatsen van vleermuissoorten verstoren, beschadigen of vernielen. Overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming (de verboden op het opzettelijk verstoren van vleermuizen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van de voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen) is daardoor niet aan de orde. De voorgenomen werkzaamheden zijn daarmee niet ontheffingsplichtig ten aanzien van vleermuizen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Rho adviseurs voor leefruimte een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Oude Vest 4 te Breda.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van renovatiewerkzaamheden bij een deel van de onderzoekslocatie en de sloop van een ander deel van de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om het zuidelijk en westelijk deel van het gebouw te slopen en nieuwbouw te realiseren. Er komen op de begane grond van het gebouw commerciële functies en horeca gelegenheden. De bouwlagen daarboven krijgen de bestemming appartementen. Momenteel staat het gebouw grotendeels leeg. De gevels aan de noord- en oostkant worden gerenoveerd.

Functie onderzoekslocatie voor gierzwaluwen

Uit nader onderzoek is gebleken dat de onderzoekslocatie wordt gebruikt door gierzwaluwen als verblijfplaats. Er zijn twee nestlocaties in het onderzoeksgebouw aangetroffen en twee nestlocaties buiten het onderzoeksgebied. Daarnaast is er veel activiteit van 10 tot 15 gierzwaluwen in de lucht waargenomen tijdens de veldrondes.

Functie onderzoekslocatie voor vleermuizen

Tijdens de veldrondes zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen waargenomen. Wel zijn er foeragerende vleermuizen waargenomen. Er is meerdere keren een gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen op de onderzoekslocatie. Hoewel geen verblijfplaatsen zijn aangetoond, wordt wel aanbevolen om zorgvuldig te handelen tijdens de sloop, omdat er altijd sprake kan zijn van onverhoopte aanwezigheid van een vleermuis, op een onverwachte plek.

Conclusie

De onderzoekslocatie fungeert als verblijfplaats voor gierzwaluwen. Deze nesten van de gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd en er wordt dringend geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Door de geplande werkzaamheden zullen vaste nestlocaties van gierzwaluw (tijdelijk) verloren gaan. Een ontheffing voor werkzaamheden ten aanzien van gierzwaluwen wordt noodzakelijk geacht.

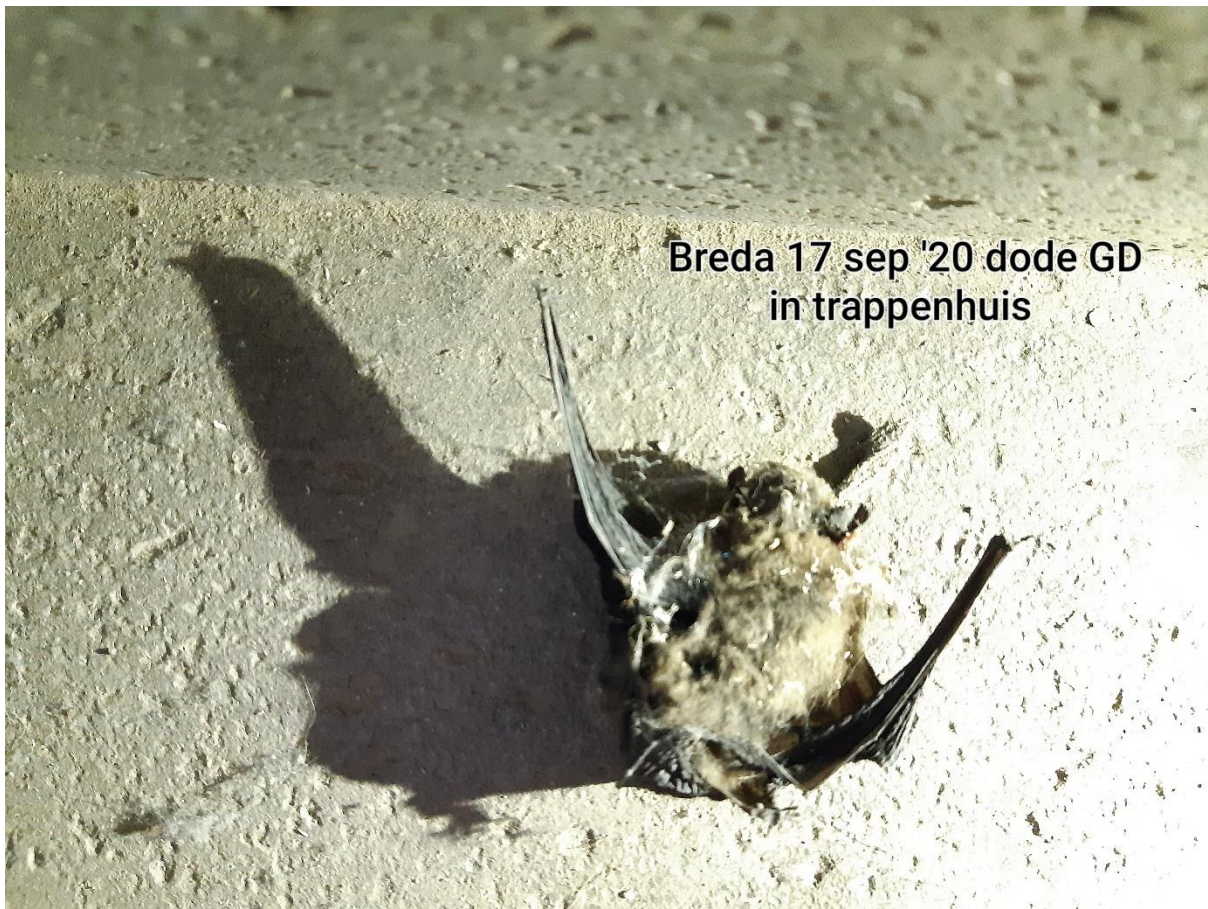
Een ontheffing voor de werkzaamheden ten aanzien van vleermuizen is niet noodzakelijk, omdat geen verblijfplaatsen zijn aangetoond in relatie tot het onderzoeksgebied.

Ten aanzien van in de omgeving foeragerende vleermuizen wordt geadviseerd om gedurende de werkzaamheden en in de nieuwe situatie verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of om andere vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen.

Tot slot dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht ten aanzien van in het wild levende dieren en planten (zie bijlage 2, zorgplicht).

Econsultancy
Rotterdam, 12 oktober 2020

BIJLAGE 1 AFBEELDING AANGETROFFEN DODE VLEERMUIS

Figuur 1. Aangetroffen dode gewone dwergvleermuis in het trappenhuis van de onderzoekslocatie

BIJLAGE 2 TOELICHTING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfthoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bonbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten

Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dreps, echte gamander, franjementiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam
---------	--

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aangelegde beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.

Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

BIJLAGE 3 VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

